

SZÉKELY-UDVARHELY

UDVARHELYVÁRMEGYE JOGÜGYI, KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI LAPJA

AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 10 K. Félévre 5 K. Negyed-
évre 2 K 50 f. Külföldre egész évre 15 korona. Községeknek,
papok-, gazdasági egyleti tagok- és közs. előjáróknak egész évre
6 K. Tanítóknak, közs. és körjegyzőknek 7 K. — Egy példány
Telefon-szám 15. ára 10 fillér. Telefon-szám 15.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

BETEGH PÁL.

Főmunkatárs: FÜLEI SZ. LAJOS.

HIRDETÉSI DIJAK: Hivatalos hirdetések 100 szóig minden
szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □ cm.-ként 6 fillér-
többeszi. közlésnél 4 fillérért közöltetnek. Nyílt-tér sora 1 K. Hir-
detés és nyílt-tér díja előre fizetendő. — Megjelen heten ki nt
kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomtató és könyvkötő intézete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések
M. kir. postatakarék és Clearing számla 10,489. sz. és hirdetések küldendők. — Kéziratok vissza nem adatnak. — M. kir. postatakarék és Clearing számla 10,489 sz

Városunk legégetőbb kérdései.

— Cikksorozat. —

Lapunk programjához hiven, foglal-
kozni fogunk városunk függőben levő, leg-
égetőbb kérdéseivel. Szükségesnek látjuk
ugyanis, hogy némely kérdéseket napiren-
pen tartunk, mert mint a helyi közvéle-
mény leghivebb organuma, városunk elő-
haladása érdekében fel akarjuk hívni a
figyelmet sok olyan reformra, melyeknek
életbe léptetése polgárságnknak szinte ha-
laszthatatlan közszükségletét képezi s mert
erős a hitünk, hogy úgy a vezető körök-
ben, mint általában a nagyközönségben is
él a szükségérzete annak, hogy a mai, sok
tekintetben stagnáló helyzetet változtassunk.

Mi fel vetjük az eszméket és küzdünk
azoknak megvalósításáért, de egyszersmint
gyakoroljuk ellenőrzési jogunkat is, mert
azt akarjuk, hogy amit megírunk ne pusztá
szóharc, hanem az életbe átvitt valóság le-
gyen. Ebben a törekvésünkben bizonyára
nem állunk egyedül. A közönség minden
rétegében találunk terveinkkel rokonszen-
vezőkre s épen ezért szívesen vesszük az
érdeklődők hozzá szólását is.

I.

Szegény-ügy rendezése.

Abban a néhány szóban, hogy városunk sze-
gény ügye tulajdonképp még rendezve nincs, el-
mondottunk egy egész kötetre valót. Elmélkedni
lehet erről a kérdéssel a végtelenségig, mert nincs
a mai társadalomnak egyetlen olyan érzékeny
kérdése sem, mint a szegény-ügy, az éhezők, a
nyomorgók ügye, mely olyan mélyen belevág az
emberek érzelmeibe.

A szegény-ügy rendezése tulajdonképp nem-
csak a városnak, hanem az egész megyének ér-
deke, mert a társadalom nyugodt fejlődése feltét-
lenül megköveteli, a nagy vagyoni aránytalansá-
gokból származó ellentétek lehető csökkentését.
S ha már a mai társadalmi berendezkedésnek
természetszerű folyománya, hogy szegény ember-
nek is kell lenni és gazdagnak is, igyekezzünk el-
venni ennek a szegénynek lealázó nyomorát s te-
gyük kötelességévé a vagyonosabbnak, teljesítő
képessége arányában a hozzájárulást ehhez a
célhoz.

Szegény vármegye vagyunk az igaz. De a
mai viszonyok közt kétszeresen súlyosodik ránk
ennek a szegénységnek minden terhe. Sem Szé-
kelyudvarhely városban, sem a vármegye egyéb
községeiben nincs egyetlen szeretetház, nincs
egyetlen menház sem. A vármegye koldusai végig
kilincselik a házakat s kénytelenek vagyunk túrni
sokszor a legimmoralisabb alakok tolakodását,
mert a koldulásra utalt szegényeket egy közös
alaphól ellátni és elhelyezni nem tudjuk s így az
országát nyomorultjai a társadalom mindennapos
adaozására vannak kényszerítve.

Természetes dolog, hogy a mai anyagi vi-
szonyok nem engedik meg, hogy ezen a téren
minden követelménynek eleget tehessünk, sőt
kellő körültekintéssel sem gyakorolhatjuk a jóté-
konyságot a közadakozásra szoruló szegények nyil-
vántartásának hiányában. Így történik, hogy a se-
gélyre valóban ráutalt szegények nagyrésze kike-

rüli a társadalom figyelmét, míg arra erkölcsileg
méltatlanok élvezik a jószívű emberek által saját
maguktól megvont és megtakarított filléreket.

Koldulás címe alatt szabadon járnak az
egyébként rendőri felügyelet alá tartozó elemek,
melyek egyrészt erkölcsi méltatlanság a társadalom-
nak, másrészt jogtalan élvezői is az emberek jó-
szívűségének.

Ezen az állapoton segíteni kell. Legyen vége
annak, hogy egyes emberek aránytalanul megter-
heltesse a közadakozással, míg mások a véletlen
vagy a részvétlenség segítségével kikerülnek annak
a feladatnak teljesítését, melyet minden jobb
anyagi viszonyok között élő emberre ró a nyomor
enyhítésének nemes kötelessége.

Tudtunkkal Udvarhelyvármegye valamennyi
községében vannak szegény-alapok. Igaz ugyan,
hogy ez alapok nagyobb részét magával rántotta
a székelyegyleti bukott takarékpénztár, de ezen
alapok összesítésével meglehetősen teremteni mégis
azt a vármegyei nagy szegény alapot, mely kellő
bázisul szolgálhatna a szegényügy rendezésének.

Nyilvántartásba kell venni a koldulásra való-
ban rászorultakat s szigorúan ellenőrizni, hogy
koldulás ürügye alatt ne szípolozzának a munka-
képesek, a dologkerülő és az erkölestelen élet
egyéb züllött alakjai.

Ezekkel a sorokkal nemcsak a hivatalos kö-
rökhöz fordultunk, hanem a vármegye hölgyeihez
is. Csak magában a székelyudvarhelyi jótékony
nőegyesületben olyan jelentékeny társadalmi in-
tézmenynyel rendelkezünk, hogy azt ennek a kér-
désnek felvetésénél figyelmen kívül hagyni nem
lehet.

Nemes szívű, jótékony hölgyeink vegyék ke-
zükbe a szegény-ügy rendezésének kérdését.
Ők, akik oly sok könnyet törölnek le az éhezők
arcáról, akik annyi nyomort enyhítenek, lehetet-
len, hogy e kérdés fölött napi rendre térjenek,
főleg mert nekik is érezniük kell, hogy sokszor
milyen eredménytelen a szív legnemesebb érzel-
meiből fakadó jó indulat, ha nincsenek meg a
jótékonyaság legfőbb kellékei, az anyagi erő és a
helyes irányítást szolgáló rendszer.

Vegyük példál a szomszéd vármegyék tár-
sadalmi uton létrehozott intézményeit. Háromszék-
vármegyében Szentkereszthy Stefánia bárónő ál-
lott a jótékonyasági mozgalmak élére és tevékeny-
sége számtalan intézménnyel állított érdemeinek
maradandó emléket. Kézdivásárhelyen és Seps-
szentgyörgyön a szegényház, árvaházak, a Rudolf-
kórház és az ő társadalmi uton létrehozott egyéb
alkotásai.

Alig hisszük, hogy az ő nemes példája ne
találna követőkre s a szegény ügy rendezésének
keretében ne tudnánk létesíteni legalább Székely-
udvarhelyen egy szegényházat s ne tudnánk te-
remteni egy alapot, melylyel a közsegélyezésre
szorultakat megmenthetnők a nyomor borzalmaitól,
az éhezéstől s a minden emberi érzést leala-
csonyító koldulástól. (T.)

Az ipari munkások szabad lyceuma.

A múlt vasárnap délután az iparosok ingye-
nes előadásán, a Hymnus egyhangú lelkes elének-
lése után Székelyudvarhelyi Zoltán polgármester tartott,
mindvégig feszült figyelemmel hallgatott előadást
„A városokról.”

A városok, mint a műveltség, tudományok,
ipar, kereskedelem s általában a közgazdaság köz-
pontjai háromféleképpen: u. m. Budapest székesfőváros,
mely külön törvény alatt áll, továbbá a törvény-
hatósági joggal felruházott városok, melyek egyen-
jogosultak a vármegyékkel, ilyen van hazánkban
25, a rendezett tanácsú városok, ilyen van 107 és
a nagyközség jelleggel bíró városok 130 számmal,

ez utóbbiak a községekről szóló törvény rendel-
kezése alatt állanak még ma is, bár viszonyaik
egészen mások, mint a községeké.

Jóllehet sokat áldoznak városaink a köz-
szükséglet képező dolgok beszerzésére, a nyugati
városokhoz képest azonban, ahol a lakosság köz-
biztonságának és közegészségének minden esz-
közét már létesítették, elvagyunk maradva.

Ilyen elsőrendű szüksége a városoknak a jó
lakás. A mi városunkban bevett gyakorlat, hogy
az építendő kicsiny helyre sok mindent összeszorít,
s a lakosságnak is jó része, szegénységénél fogva
kénytelen az ilyen lakásokat bérelni olcsóságánál
fogva. Így áll elő a zsúfolt, zárt építkezési rend-
szer, mely lakások még elegendő mennyiségű le-
vegőt sem biztosíthatnak a lakosoknak. Legjobb
volna a villa rendszerben való építkezés, mint a
hogy egynémely város tisztviselő vagy munkás
telepein azt már meghonosította. Csakhogy ez a
városokban fennálló telekár miatt szinte a lehetet-
lenséggel határos.

Második elengedhetetlen kelléke a városok-
nak a vízvezeték és a csatornázás. Már a rómaiak
igen nagy gondot fordítottak az egészséges ivó-
vizre, a mit bizonyítanak az egyes ásatások alkal-
mával talált vízvezetési maradványok. Nemcsak
közegészség, de tűzrendészeti szempontból és az
utcaik öntözése céljából is elsőrendű kelléke a
városoknak a vízvezeték. Nem kisebb fontossággal
bírnak a szennyes vizek és a pecegödörök tartal-
mának levezetésére szolgáló csatornák sem.

A város kereskedelmi forgalmának könnyű
lebonyolítására, emelésére s a város további fej-
lődésére igen nagy befolyással van az utca burko-
lat minősége.

Sokféle anyaggal tettek már próbát: gránit,
trahit, aszfalt stb. úgy, hogy némelyik városban
valóságos gyűjteménye van a burkolati anyagok-
nak, de valamennyi között — a gyakorlat bizo-
nyítása szerint legjobbnak és legegyszerűbbnek bizo-
nyult úgy a gyalog, mint a szekérrajók burkolá-
sára az aszfalt.

A világítás vidéki városokban bizony
nagyon gyarló lábon áll, különösen a közvilágítás
igen sok kívánni valót hagy fenn.

Legjobban világít a községekben készített vilá-
gító gáz, mely a most feltalált auer égőkkel nagy
lendületet is vett, az acetylen világítása kontár
kezelés következtében beállott robbanások miatt
megbukott, a jövő úgy a köz, mint a magánvilá-
gításoknál a villanyé. Ennek kezelése könnyű,
semmi egészségtelen terméké nincsen, nem veszé-
lyes és a világításon kívül számos ipari célra is
felhasználhatjuk a villamosságot s így mi feltétlén-
ül csak ilyen világításra gondolhatunk.

A köztisztaság a városoknak szintén
egyik elengedhetetlen kelléke, hogy a szemetet
vagy az udvarokról összegyűjtött piszkos hulladé-
kot a lakosság ne rejtegesse ok nélkül zúghelye-
ken, hanem a szemetfuvarozónak a legelső alka-
lommal kiadja, vagy az előirt szemetgödörbe he-
lyezze, ez nemcsak egyesek, de mindnyájunk
közegészségügyi kívánsága.

A játékterek kijelölése, hol a serdülő
ifjúság az egészséges testi fejlődésére megkíván-
tató, vagy a felnőtteknek kellemes szórakozást
nyújtó játékot folytathassák, gyakorolják, szintén
igen kívánatos minden városban.

A közsegélyre szoruló szegé-
nyekről való gondoskodás, hogy azoknak ne
kelljen házról-házra járni s így esetleg a ragályos
betegségeket is egyik helyről a másik helyre hur-
colni, szintén sürögő tennivalói a városoknak.

A tűzbiztonság fejlesztése,
mivel az, az önkéntes tűzoltó-egyletek lelkesedésé-
nek alászállásával s így működési képességének
is gyarlóságával, sehogy sem felelhet meg a köve-
telményeknek, a fejlődő városoknak a hivatásos

tűzoltó-egyletek beállításával való egyik feltétlen programpontra.

Elegendhetetlen egyik elsőrendű kötelességet kell képezze a városok vezetőségeinek a népoktatás ügyének, a kor követelményei szerint való teljes rendezése is. Sajnos, hogy eddig a városokban s így épen Székelyudvarhelyen állam és város egyaránt csak a közép és felső oktatással törődött s a legszükségesebbet, a népoktatást csaknem mindenhol egész napjainkig rendezetlenül hagyták s úgy áll most is igen sok helyen.

Mindezen szükségleteket, századok téltenséget azonban egyszerre helyrehozni a város polgárságának anyagi érdekei veszélyeztetése nélkül szinte lehetetlen. Az okos számitással felvett kölcsön az egyedüli segítő mód, melylyel célt érhetünk, de csak úgy, ha tulságos pótdóval nem fog járni. Városoknál a 133 város közül csak 19 városban fizetnek kevesebb pótdótot s így anyagi viszonyaink még szerencsésebbnek mondhatók, annyiival inkább, hogy két és fél millió korona vagyonnal szemben mindössze 40,000 korona adósságunk van.

Szakáts Zoltán előadónak ezen kiválóan fontos tárgyról a városok, s ezek között természetesen városunknak is valóban közszükségét képező dolgairól tartott előadását a 270 főből álló hallgatóság igen nagy érdeklődéssel hallgatta végig és tette előadás után is megbeszélés tárgyává.

Majd Csörgő István szavalta ez után ismeretlen író „Kekko” című költeményét hatásosan.

Solymossy Endre biz. elnök pedig meleg szavakkal köszönte meg a polgári önképzőkör nagynevű megalapítója Szakáts Mózes fiának ezen minden pontjában egy-egy önálló felolvasást magában rejtő kiváló értekezését.

Végezetül pedig a Szózatot énekelte el a lelkes hallgatóság.

A jövő vasárnap délután Dr. Kovács Géza fog előadást tartani.

Érdeklődéssel várjuk, a városunkban imént megtelepedett orvos felolvasását is.

Egyházi élet.

Az erdélyi püspök levele hiveihez. Gróf Majláth Gusztáv Károly erdélyi püspök bőjti intelmet bocsátott ki hiveihez, melyben a vallásos buzgalmu főpap szent életre inti hiveit. Az érdekes pásztor-levélből közöljük az alábbi sorokat:

Erősen zúg füleinkben a farsangi zaj és a világ fiai móhon élvezik a rövid örömnapiakat és gondosan szedik fel annak apró morzsáit is, mintha öröm nem is fakadna többé számukra e világon.

Kedveseim, tartsatok velem együtt az egyházzal és ártatlan, bűn nélküli örömeinkben töltve ezen napokat, gondolatokat arra, ki értünk szenvedett.

Az Isten adta örömeink magukban véve nem bűnösök, csak az ember teszi azokat vétkekké, vagy azért, mert mód nélkül élvezi azokat, vagy mert bennök már nem felüdülést keres, hanem egészen más valamit, kielégítvén kevélységét, hiúságát, pénzvágyát, korhelységét, érzékiségét, restségét. Sőt számtalan ember arra törekszik, hogy a földi örömeiket minél izgatóbba tegye és nem is örülhet többé, hacsak bűnös szenvedélyeit teljesen ki nem elégítheti.

Mulathatunk tehát a farsangi napokban, csak az Ur féltelmét ne tévesszük el szemeink elől, mert ezen napokban sem adott szabadalmat arra, hogy most gazdátlanul élhessünk; most is gyűlöli a bűnt, mint bármely más időben és nem zárja le szemeit, hogy kicsapongásainkat ne lássa, most is bünteti a vétkeket és a bűnre szolgáló alkalom most még veszedelmesebb.

Miért lenne most megengedve olyasmi, a mi más időben súlyosan tiltva van? Miért lenne most szabad Istennek és szent törvényeinek hátat fordítva, a lelkiismeret szavát magunkban elnémitva, a pogányvilág féltelenségei szerint örjöngeni?

A pásztorlevél végül közli a pápa által a magyar püspöki kar részére 1893. január 27-én 7 évre adott fölhatalmazása alapján az erdélyi egyházmegye világi és szerzetes papsága és világi hivei számára megadott bőjti fölmentéseket és engedményeket.

Iparügyek.

A kereskedelmi miniszter a vidék ipara érdekében rendeletet bocsátott ki, hogy az ipari felügyelők az egyes vármegyékben, illetőleg a járásokban tett körutak alkalmával lépjenek érintkezésbe az illetékes hivatalok főnökeivel, az alispánnal és főszolgabírákkal, hogy így a vidék

ipari szükségleteiről, valamint az érdekesebb esetekről tudomást szerezzenek s jelentést tegyenek a miniszteriumnak. Ez újabb intézkedéssel reméli a miniszter, hogy az ipari hatóságok és a közigazgatás között szorosabb kapcsolat létesül s ezzel a vidék ipari fejlődésének tesz szolgálatot.

Különfélék.

A könnyek.

(Mme Blanchecotte.)

Sok hányódás után, ha megnyugvást adtok,
S feledtetni tudtok sok titkolt bánatot,
Ha sebam mossátok, ha édesek vagytok:
Könnyeim, hulljatok!

Folyjatok, folyjatok mindig, míg csak élek;
Aludjanak el a fáradt gondolatok.
Könnyebb a fájdalom, ha sirhat a lélek:
Könnyeim, hulljatok!

De ha úgy, mint máskor, kinoztok halálig,
Ha szívem fájdalma csak nő általatok,
Kerüljétek akkor két szemem pilláit:
Könnyek, ne bántsatok!

Hagyjatok magamra! a kint jobban érzem,
Sok eltűnt ábrándom ismét föltámadott.
Hagyjátok, hogy lelkem haljon meg egészen:
Könnyek, ne hulljatok!

Dr. Pál Ernő.

A székely kiállítás.

Külön rovatot kellene nyitnunk a vármegye érdekei és pedig jogosult érdekei ellen minden oldalról intézett támadások visszaverésére. — Már több alkalommal rámutattunk, hogy vármegyénknek a Székelyföldön való központi fekvésében rejlő közgazdasági előnyöket nem akarják felismerni.

Igy elmulasztották a székely kiállítás eszméjének felvetése alkalmával felhívni az illetékes körök figyelmét arra, hogy ennek a kiállításnak a székely vármegyék körében és pedig csak is Székelyudvarhelyen volna alkalmas helye.

Természetes, hogy a kiállítás kolozsvári intézőinek sokkal kényelmesebb Kolozsváron rendezni a kiállítást, de hogy annak lesz-e ott akkora sikere, mint Székelyföldön, arra nem gondoltak. — Az is természetes, hogy a mi intéző körünknel élelmesebbek, felismerték az adott helyzet hátrányait és magukhoz akarják vonni a tervezett kiállítást. Így Sepsiszentgyörgyön a székely társaság mozgalmat indított, hogy a kiállítás Sepsiszentgyörgyön létesüljön.

Előre is jelezhetjük, hogy ezt a tervet nem tartjuk életrevalónak. Sepsiszentgyörgy forgalmi összeköttetései a székely vármegyékkel sokkal rosszabbak még a kolozsvárnál is. Szükségesnek tartanók tehát, hogy a kiállítás ügyét vegyék fontolóra úgy a rendezők, mint a vármegye érdekelt vezéreiből, s hassanak közre, hogy azt városunk javára döntsék el.

E tekintetben tehetnének a mi székely társaságaink is legalább annyit, mint a háromszék-megyiek, ha ugyan hajlandók egyáltalán akcióba lépni.

Városunk polgárainak figyelmét pedig külön is felhívjuk a kiállítás tervére, mert az előnyök jóval felülmúlnák azt, amit pénzben és fáradtságban a keresztül vitelre áldoznánk.

Itt jelezzük, hogy a kiállítás ügyében Kolozsvárról érkekeztet volt, melyen a kormány is képviseltette magát a székelyföldi kirendeltség vezetőjével. Az érkekeztet egy mezőgazdasági és ipari kiállítás rendezésének eszméjét elvileg elfogadta, de annak helye tekintetében végleges határozatot nem hozott. Az időre nézve pedig ki-mondotta, hogy míg a székely akció munkájának látható eredményei nem lesznek, a kiállítást megtartani nem óhajtja.

— **Borszék Soma** ny. minisiteri tanácsos nagy tanulmányát, melynek közlését lapunk 10-ik számában jeleztük, — jövő vasárnapi számunkban kezdjük meg. Előre is felhívjuk a cikksorozatra lapunk olvasóinak figyelmét, mert az abban foglaltak nemcsak érdekesen, de mélyreható alapos-sággal tárgyalják vármegyénk legfontosabb életkérdéseit.

— **Főgondnoki instelláció.** A helybeli ref. kollegiumban közelebből már a második gond-

nok beiktatás történt meg a múlt vasárnap, a mikor Gyárfás Endre nagybirtokost, volt országgyűlési képviselőt avatták be új állásába. Igen szép remények fűződnek az új főgondnok további működéséhez, aki 13 évi algondnoksága alatt érdemeket szerzett a teljes bizalomra. Az eskü elhangzása után Sebesi Ákos főgondnok szép üdvözlésére kijelentette Gyárfás, hogy az egyházi és iskolai ügyekben készséggel vállalkozik a nobile officium viselésére, mert hiszen minden boldog emlékü atya is hosszú élete munkásságát mindig szívesen szentelte a közügynek s kivált az egyháznak és iskolának, mert e téren is csak hazájának tett szolgálatot. A tetszéssel fogadott székfoglaló után Göncz Lajos igazgató a tanári kar nevében adott kifejezést azon bizalomnak, szeretetnek és ragaszkodásnak, melylyel gondnoki állásában az iskola emberei részéről mindenkor találkoztak az új főgondnok. A tanári kar üdvözlését és bizalmát igen csinos és tartalmas beszéddel köszönve meg Gyárfás, az ünnepély hivatalos része ezzel lejár. Azonban folytatódott a fehér asztalnál Sándor István vendéglőjében, hol aznap délután 1 órakor fényes ebédet adott az új főgondnok, kedvességével, remek boraival és a vendéglős pompás ebédjével néhány kellemes órát szerezve a gondnokságaiából és a tanárokból állott vendégeinek, a kik kedélyes pohárköszöntések közt ünnepelték az új főgondnokot, a ki instellációja alkalmából az erd. ref. egyházkerület püspökét és kormányzó főgondnokát báró Bánffy Dezsőt, szép beszédben köszöntötte fel, valamint távollevő gondnokságát Ugron János országgyűlési képviselőt is.

— **A Székelyudvarhelyi Székely Dalegylet** pártoló tagjai tiszteletére f. évi február hó 13-án, szombaton, Morascher Hugó karnagy vezetésével mellett a Sándor István-féle vendéglő helyiségében, terített asztalok mellett dalestélyt rendez. A program a következő: 3 eredeti magyar dal, előadja a dalegylet. Zongora szám, előadja Molnár Margit urhölgy. Népdalok, előadja a dalegylet. Monológ, előadja Nagy Elemér tanár. Ének duette, előadják Koronay Ferenc és Szántó Ferenc. Vonós négyes, előadják Bedő Béla, Pálffy Béla, Stefani Károly és Derzsi Béla. Ének a dalegylet által. Vonós hármas, előadják Dózsa Imre, Guaramuzzi Mihály és Morascher Hugó. Borszék, előadja a dalegylet. — Szünet közben a helyi első zenekar játszik. Belépti-díj nem pártoló tagoknak 1 korona. Kezdeté este 8 órakor.

— **Szerkesztő-változás.** A „Csiki Lapok” című politikai hetilap felelős szerkesztésétől Dr. Fejér Antal országgyűlési képviselő visszalépven, a szerkesztést Lakatos Mihály tanár, a lap főmunkatársa vette át.

— **A tréfás tündér-estélyen,** hogy minél többen részt vehessenek, családi jegyek is fognak kibocsátatni. A családi jegyek ára a következőleg állapított meg: Három személyre: 4 K. 60 fillér. Négy személyre: 6 K. Minden további személy egy K. Pályozó jegy: tekintet nélkül a személyek számára 7 K. Az estélyt rendezendő sorsjátékra 400 sorsjegy fog kibocsátatni, 20 fillérével. Már eddig 200 nyeremény tárgy érkezvén be, minden második sorsjegyre egy igen érdekes nyeremény esik. Sorsjegyek az estélyen árusítatnak.

— **A Dicsősésmártóni Dal- és Zeneegylet** folyó évi február hó 14-én tréfás farsangi estélyt rendez.

— **Lázár József temetése.** F. hó 8-án, hétfőn d. u. 2 órakor temették el Lázár Józsefet, a vármegye és város közönségének mély részvétele kíséretében. A népszerű férfiú temetésénél megjelent közéletünk csaknem valamennyi kiváló embere, hogy megadja a végtisztelést emlékeztetének. — A családtagokon kívül jelen voltak: Dr. Damokos Andor alispán, Dr. Török Albert ny. főispán, Sándor Mózes kir. tan., Szakáts Zoltán polgármester, Szombathalvy Lajos rendőrfőkapitány, Sziklay P. Gyula, kir. tanfelügyelő, Dr. Imreh Domokos, Dr. Ráczkövy Sámuel, Dr. Egyed Balázs, Roediger Gyula p. ü. igazgató helyettes, továbbá a városi tanács testületileg, a három középiskola tanári kara, egyes hivatalok főnökei és képviselői, a községi elemi iskola és a Ferenc-rendiek elemi iskoláinak növendékei, a ref. kollégium ifjúsága fekete zászlók alatt, az ipartársulatok zászlóikkal és beláthatatlan nagyszámú közönség. A ravatal a kórház halottas kamrájában volt felállítva, s egészen elborították a szebbnél-szebb koszorúk, melyeket a városi képviselőtestület, az iskolák és a családtagok helyeztek a ravatalra. A gyászoló közönség összegyűlése után a F. ref. pap tartott megindító beszédet, mely után lezár-

ták a koporsót s a „Kegelet” disztemetkezési intézet négylovas gyászkocsijára helyezték. A menet megindult a ref. temetőbe a cigányok gyászindulójának kísérete mellett. A sirnál rövid imát mondott De mes Ferenc ref. s.-pap, azután Gy e r k e s Mihály tartott egy szép bucsuztató beszédet, melynek végeztével a koporsót a sirba lebocsátották. A hulló fagyos rögök dübörgésébe elvegyültek a jelen voltak zokogásának s a cigányok zenéjének fájdalmas hangjai.

— **Vármegyénk közigazgatási bizottsága** tegnap kishalmágyi H o l l a k y Arthur főispán elnöke alatt, igen élénk érdeklődés mellett tartotta meg havi rendes ülését, melyről jövő számunkban hozunk tudósítást.

— **A szegedi karácsoni székely bazárról.** A bazár 1903. december 15-én nyílt meg s 1904. január 10-ig állt a közönség rendelkezésére. A beérkezett 5887 korona értékű áruból 3188 korona értékű adatott el, nem említve a kereskedőknek, iparosoknak bizományba átadott cikkeket s a számos utánrendelést. Vármegyénkben a kiállításán részt vettek a következők: Kovács Simon Farkaslakáról taplóárúkkal. Balázs Károly Székelyudvarhelyről esztergályos és háztartási cikkekkel, Kovács Mórné Székelyudvarhelyről vegyes árukkal. Pál Márton Székelyudvarhelyről apró árukkal. Miklós György Szent-Mihályról apró árukkal, Gáspár Domokos Parajdáról szőnyegekkel, Oláh Samu Korondról tulipános gyermekbutorokkal, Vizhányó István és Simon Pál Székelyudvarhelyről asztalos munkákkal. Különösen kapások voltak a gyermekjátékok, a tulipános ládák, gyermekbutorok, a kalotaszegi, a székely és hétfalusi csángó női munkák, a Filep Dezső agyagáru, kosarak, gyékény, szatyorárúk, a görgényi ködednyek, a faragványok, a háztartási cikkek, taplóárúk, a kulacsok, a fenyőcukorkák, kedvelték a cserge-szőnyeget s általában az összes tárgyakat. Nagy csodálattal szemléltek a Molnár Dániel makfalvi földmives gyönyörű bikáit, bivalyait, csak az a baj, hogy e tárgyak törekenyek s nehezen szállíthatók. Tetszetek az asztalos- és szücs áruk is. — Az Oláh Samu, Kentzel Ede, Vizhányó István, Simon Pál és Weinreich János székely butorai, de különösen a Turóczi Dénes remekbe készült pompás szekrénye nagyon tetszett, de ezek itt még sem piacképesek, mert nem speciális dolgok. A szegedi Székely-Társaság ez után azt akarja, hogy a bevált és keresett cikkeket bevezeti a szegedi kereskedők boltjaiba, de gondoskodni fog, hogy a valódi székely tárgyak olcsón jussanak a közönség kezébe. Továbbá a székely ásványvizekkel ki akarja szorítani nemcsak a külföldi, hanem még az ártalmas szóda vizet is s végül évről-évre fürdővendégeket toboroz a husz székely fürdőbe.

— **A helybeli tisztviselői kör** hétfőn este saját helyiségében Gotthárd János kir. p. ü. számvizsgáló, alelnök vezetésével tartotta meg havi rendes választmányi ülését, melyen a jelentéseken kívül keblü ügyeket intézett el.

— **Tűz Felsőboldogfalván.** Lapunk legutóbbi számában hirt adtunk a felsőboldogasszonyfalvi tűzvészről, mely ott f. hó 6-án pusztított. A részletekre vonatkozólag, most arról értesítenek, hogy csupán Csiszár Mózes csüre égett le a benne volt takarmányokkal s attól mintegy ötszáz lépésnyire egy szalmakazal. A kár 400 korona, mely biztosítás révén megtérül.

— **Diák-bál.** Fényesen sikerült diák-bált rendezett f. hó 6-án a ref. kollégium ifjusága Nagy Elemér tanár vezetésével. A bál úgy erkölcsi, mint anyagi sikerével méltán sorozható a megelőző évek kiváló hirnek örvendő diák-bálgaihoz. De talán mondhatjuk, hogy az ifjuság iránti szeretetnek nem igen adta a közönség ily fényes bizonyítékát egyszer sem, mint e bálon. A kedv, a jó hangulat általános volt. De kit is ne ragadtott volna magával az ifjuságnak vidámsága, az örömtől, boldogságtól kipirult arcok rózsáinak látása? Valami édes érzés kerithette hatalmába a táncoló párokat, mely érzés szüntelen ott lebegett a jelenlevők között, az ifjukor gondtalan öröme! Kitartással és dícséretreméltó ügyességgel is mutatták meg ifjaink, hogy nemcsak a klasszikusokat, de a szép hölgyeket is tudják forgatni. Forgatták is a késő reggeli órákig. 1/2 7 órák hangzott el a zene utolsó akkordja, akkor távoztak el az utolsó vendégek; s hisszük, hogy mindazok, kik a bálban megjelentek, kellemes emlékekkel gondolnak az ideai diák bálra. A jelen volt hölgyek névsorát térhiány miatt a következő számban adjuk.

— **A bűvös orgonasípok** s más szenzációs címek alatt igen változatos előadást tart ma (csü-

törtökön) este 8 órakor a Hungária nagytermében egy előkelő társaság, mely a nekünk bemutatott tekintélyes lapvélemények szerint — mindenütt köztetszésben részesült.

— **Földrengés Kézdivásárhelyen.** Erdélyben, de főleg a Székelyföldön igen ritka tűnemény a földrengés. Legutóbb, f. hó 6-án Kézdivásárhelytől a román határig észleltek három erős lökésből álló földrengést, mely a lakosság körében nagy ijedelmet okozott.

— **A kislalambfalvi „Emke” olvasókör** f. évi február hó 6-án kitűnően sikerült Rákóczi ünnepélyt rendezett. Az ünnepélyen volt ének, szavalt, ünnepi beszéd, mintegy 15 pontból összeállított műsorral. Tiszta jövedelem 34 korona volt, melyet a könyvtár céljaira fordítanak.

— **Benzin motorral** járó kétköví malmot állított fel Szentábrahám községben F o d o r István mérnök. Mint értesítenek, a malom kitűnő szolgáltatokat tesz, a vízhiány miatt malmokban szükkülő vidék lakosságának.

— **A fiatalfalvi székely zenekar** saját pénztára javára folyó év január 30-án műsorral egybekötött táncot rendezett, mely úgy erkölcsileg, mint anyagilag fényesebb sikerült. Az erkölcsi sikert nagyban előmozdították Kozma Miklós, György Károly tanítók és Murvai Lajos körjegyzősegéd. Az anyagi sikerhez pedig hozzájárultak a következő felülfizetők: Nagy Ferenc Székelykeresztur 9 K, Geréb Zsigmond 50 fillér, Fazekas Dénes körjegyző 50 fillér, Murvai Lajos 30 fillér, Burszán János 20 fillér, Magyar Mózses 80 fillér, Máté K. Lajos, Máté K. Lajosné, Dobsai Arnold, Göller Albert 50—50 fillér, Horváth József 10 fillér. A bevétel volt 102 K 48 fillér. Jövedelemnek maradt 79 K 56 fillér. Ugy a szíves felülfizetők, mint azok, kik megjelenésükkel megtisztelték, fogadják forró köszönét a „Székelyzenekar” tagjainak. Fiatfalva, 1904. február hó 5. Ifj. Kovács Pál s. k. Székely zenekarvezető és pénztáros.

— **Virág Toncsi,** a híres nőimítátor, ma (csütörtökön) este a „Budapest-szálló” éttermében — változatos műsorral — előadást tart. Belépti díj személyenként 60 fillér. Kezdeté este 8 órakor.

— **Nyilvános elszámolás és nyugtázás.** Az udvarhelykörü Dávid Ferenc fiók-egylet által 1904. január 24-én Homoródszentpálon rendezett házistélyen a következő felülfizetések történtek: dr. Heltai Ferenc 50 K, vargasi Daniel Lajos 23 K 60 f, Szabady Tivadar 20 K, Kisgyörgy Sándor, Baczó Albert 10—10 K, Imreh József főszolgabíró Nagyenyedről, Heitz Vilmos és Salamon János kereskedők 6—6 K, id. Daniel Gábor főgondnok, hodgyai Bedő József és Fernengel Gyula 5—5 K, Rösler és Gábor cég 4 K 40 f, öz. Dimén Domokosné és László Domokos felügyelő gondnok 4—4 K, Vass István 3 K, Egyed Ferencné 2 K 40 f, Barra Lajos, Biró Pál Marosszentbenedekről, Csiofle Miklós hangszergyáros Brassó, Fikler Sándor, Fikler Sándorné, Kriza Sándor, Máté Lajos tanító, Kis Jakab, Kis Jakabné, Ravasz Miklós, Sándor Mózses jegyző, Szathmáry Mózses Nagyenyedről, Szathmáry Lajos és Török Lajos jegyző 2—2 K, Nagy Gyula tanító 1 K 60 f, Csiki István tanár és Kiss László Ladomosról 1 K 40 f—1 K 40 f, dr. Vass Miklós tanár Kaposvárról 1 K 3 f, Ajtai János, Bencze Dénes, ifj. László Károly, Pollák Ignác, öz. Török Józsefné, Vári Albert 1—1 K, Kiss Mózes és Kiss Mózesné 90—90 f, Boér István gör. kath. alesperes, Deák Mózes, dr. Egyed Balázs, Geréb Zsigmond lelkész Fiatfalváról, Geréb Ágnes, Hegyi Péter ev. ref. lelkész, dr. Mester Jenő, Pál Ferenc, Péter Sándor, Péter Sándorné, az esp. vizsgálószerk 56—56 f, Pulszky Mihály, Szász Ernő, Ürmösi Károly, Ürmösi Károlyné 40—40 f. Együtt 210 K 99 f. Az összes bevétel 360 K 39 f, miből 119 K 39 fillér kiadást levonva, marad 250 K tiszta jövedelem, a mi a Székelyudvarhelyen építendő unitárius templom javára fordítatik. A védnököknek, a szíves felülfizetőknek valamint az estélyen résztvevőknek és a műsorban készséggel közreműködőknek, mint a kik az estély erkölcsi és anyagi sikere előmozdításában munkáltak, legmélyebb és leghálásabb köszönétét nyilvánítja a rendezőség.

Törvénykezés.

Lopás a tűznél. Nagy érdeklődéssel tárgyalják városszerte most is a közelebbi tűzesetnél történt lelketlen lopásokat. Egy ilyen büntett elkövetésével vádolják C s e r g ő Bálint helybeli lakatossegédet, aki e miatt holnap (pénteken) áll a kir. törvényszék főtárgyalási termében bírái elé, hogy a súlyos esetről kifolyólag elvegye

méltó büntetését. A vádlott szombat óta előzetes letartóztatás alatt van és hivatalos védőjéül Dr. Soó Rezső ügyvédet rendelte ki a törvényszék.

A székelyegyleti takarékpénztár csődügyében a pertári tárgyalások befejezést nyertek s az első foku ítélet meghozatala céljából az összes iratokat beterjesztették a kir. törvényszékhez.

Szerkesztői üzenetek.

Magyar cigányok Finnországban. A tárgy érdekes, de a kidolgozás nem üti meg mértékünket. Talán próbálja meg más feldolgozásban.

Nyílt-tér*

Igen alkalmas utazásoknál.
— Rövid használat után nélkülözhetetlen. —
— Egészségügyi hatóságok által megvizsgálva. —

Bizonyítvány kelt Bécsben,
1887. júl. 3-án.

Sarg's **Kalodont**

nélkülözhetetlen

fogtisztító-szer.

A fogak tisztántartásához csupán szájvizek nem elégségesek. A foghúson mindig ujjalag keletkező ártalmas anyagok eltávolítása csakis mechanikus tisztítással kapcsolatban egy frissítően és antiszeptikusan ható fogtisztító-szerrel sikerülhet, minőnek a „Kalodont” már az összes kulturálámokban a legsikeresebb használatra bizonyult.

* Az e rovatban megjelenő közleményekért semmiféle felelősséget sem vállal a Szerk.

Apró hirdetések.

E rovatban minden szót 4 fillérért, vastagabb betűvel 8 fillérért közöl a kiadóhivatal.

1006—903. vhtói szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a székelykereszturi kir. járásbíróságnak 1903. évi V. 4951. számú végzése következtében Dr. Gáspár Izso budapesti ügyvéd által képviselt Kaufmann Nánán budapesti cég javára, Telmán Imre székelykereszturi lakos ellen 229 K 9 fillér s járulékaik erejéig 1903. évi november hó 28-án fogantatott kielégítési végrehajtás útján felül foglalt és 1125 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: 3 varrógép, 1 üveges munka tartó, 60 pár cipő és házi butorok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a székelykereszturi kir. járásbíróság 1903-ik évi V. 4952. számú végzése folytán 229 K 9 fillér tőkekövetelés, ennek 1903. évi március hó 5-ik napjától járó 6 százalékos kamatai, 1/3 százalékos váltódíj és eddig összesen 81 K 26 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Székelykereszturon alperesek házában leendő eszközölésére 1904. évi február 13. napjának délutáni 2 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Székelykeresztur, 1904. évi jan. 25.

SZALONTAI ALBERT,
kir. bir. végrehajtó.

Megrendeléseknél kérjük lapunkra hivatkozni!

